

Jukka Hankamäki

Kansallisfilosofinen manifesti



Tie tulevaisuuden Suomeen

KANSALLISFILOSOFINEN MANIFESTI

Valtiossa on joko filosofien tultava kuninkaiksi
tai sitten niiden, joita me nyt sanomme kuninkaiksi ja hallitsijoiksi,
on ryhdyttävä toden teolla ja vakavasti harrastamaan filosofiaa,
niin että poliittinen valta ja filosofia sulautuvat yhteen.¹

Platon

JUKKA HANKAMÄKI

***KANSALLISFILOSOFINEN
MANIFESTI***

**TIE TULEVAISUUDEN
SUOMEEN**



2015

Toinen, uudistettu painos.
Ensijulkaistu 2011.

Copyright © 2015 Jukka Hankamäki

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN 978–952–318–545–6

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe	12
1. Poliitiikan kriisi	17
Miksi talouden vapaus ei edistä ihmisten vapautta?	19
Vasemmiston ja oikeiston yhteinen ongelma	20
Oikeistolaisuuden ja vasemmistolaisuuden tuolle puolen	24
Kansallisliberaali vaihtoehto	26
2. Mitä politiikka on?	29
Vapaa viestintä: häiriö systeemissä?	30
Kansallisliberaalin ajattelun lähtökohdat	31
Demokratia	31
Arvoliberalismi	33
Kansallismielisyys	34
3. Talous	35
Poliitiikan periaatteettomuus	36
Talouspolitiikan pitää palvella ihmisiä	37
Valtiontalouden tilanne	38
Veropolitiikan ongelmat	39
Palkka- ja kulutusverot	39
Pääomatulojen verotus	40
Perintövero	43
Uusi verolinja	44

4. Työ	46
Työttömyys – Ongelmako?	46
Työ ja palkkaus	48
Työ ja arvotuotanto	49
Ammattiyhdistysliikkeen konservatiivisuus	50
Tiede ja tekniikka tuotannontekijöinä	52
Kansallista etua edistävään työpolitiikkaan	53
5. Monikulttuurisuus	55
Monikulttuurisuuden historiaa	56
Miksi monikulttuurisuus ei toimi?	59
Islamin ongelmat	60
Miksi monikulttuurisuus johtaa monokulttuuriin?	63
Monikulttuurisuuden käytännöt ja kompensoivan suvaitsevuuden ongelma	64
6. Maahanmuutto	68
Maahanmuuton hinta	69
Miksi maahanmuutto on ongelmallista?	69
Maahanmuuttajaryhmät ja oleskelun oikeus	72
Maahanmuuttoa oikeuttamaan pyrkivien argumenttien kumoaminen	73
Väite siirtomaa-ajan velasta	73
Väite työvoimapulasta	75
Väite huoltosuhteesta	76
Johtopäätöksiä maahanmuutosta	76

7. Sananvapaus	78
Sananvapauden rajoittamisesta	78
Kunnian ja yksityisyydensuojan loukkaukset	79
Kansanryhmää vastaan kiihottaminen ja	
uskonrauhan rikkominen	80
Oikeus sanoa kaikki	85
Sananvapauden muodot ja sisällöt	87
Sananvapaus ja tiede	88
Etukäteissensuuri ja jälkikäteissensuuri	89
Sananvapaus ja lapsiarvot	91
Sananvapauden poliittinen puolustaminen	103
8. Turvallisuus	105
Ulkoinen turvallisuus ja Nato-kysymys	107
Venäjän uhka?	108
Osapuoleksi idän ja lännen konfliktiin?	109
Minkälainen uhka Ruotsi on?	110
Pitäisikö Suomen liittyä Natoon?	112
Suomen Puolustusvoimien kehittäminen	113
Sisäinen turvallisuus	115
9. Tasa-arvo	119
Samanlaisuus ei ole tasa-arvoa	120
Banaalius = tasa-arvo x demokratia ²	122
Mitä rasismi on?	125
Toiseus ja erilaisuus	128
Sukupuoliero on kaksiarvoinen tosiasia	128

Kuinka feminismi tuhosi tasa-arvon?	130
Naiset ja työ	131
Feministit tasa-arvopörssissä	132
Naisten ja miesten erot	135
Feministien kiero tiedepolitiikka	138
Miehet alipalkattuina	142
Feministien itkunaihe: äitiys	144
Miksi feminismi on epäoikeudenmukaista?	147
Mitä pitäisi tehdä?	150
 10. Eurooppa	 152
Poliittiset ja periaatteelliset ongelmat	152
EU käy kalliiksi	155
Heikkenevä kulttuuri-identiteetti	157
Euroopan unionin tulevaisuus	158
 11. Kasvatus, koulutus ja perhe	 163
Nuorison syrjäytymisen syyt	164
Nuorison syrjäytymisongelmien ratkaiseminen	165
Luokkayhteiskunta ja luokalleen jääneet	167
Kasvatus perheissä	168
Hedelmöityshoidot	170
Adoptiopolitiikka	171
Homojen asema	173
Mediakasvatus	177
Koulu- ja yliopistolaitos	178

12. Kauppa ja teollisuus	181
Pankit kuriin	182
Markkinat ovat politiikan toiminta-aluetta	184
Tarpeet, etiikka ja brändimarkkinoinnin loppu	185
Kumous markkinoinnin arvoketjussa	187
Takaisin tarpeisiin: kuluttaja kuninkaana	189
Suomalaisuuden suosiminen on osa eettistä markkinointia	190
13. Sosiaalipolitiikka	191
Pattitilanteen aatteelliset syyt	192
Eläkkeelle oikeaan aikaan	193
Sosiaalipolitiikan virheet:	
yksityistäminen ja maksullistaminen	194
Kansalaiset ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien rattaissa	195
Perustulojärjestelmä	196
Perustulojärjestelmän kaksiportainen veromalli	197
Perustulon edut	200
14. Aluepolitiikka	202
Kaupunkien alueellinen hajoaminen	202
Maalla vai kaupungissa?	204
15. Asuminen	206
Asuntopolitiikan kurja tila	208
Vuokralla asumisen ongelmat	208
Omistusasumisen ongelmat	209
Asumisoikeusasumisen ongelmat	210

Asumisongelmien ratkaiseminen	212
Vuokralla asumiseen liittyvien ongelmien ratkaiseminen	212
Omistusasumiseen liittyvien ongelmien ratkaiseminen	213
Asumisoikeusasumiseen liittyvien ongelmien ratkaiseminen	214
Arkkitehtuurista	216
 16. Liikenne ja viestintä	 217
Autoilun autuus	217
Ruuhkamaksut ja keskustatunneli	219
Länsimetro ja Tallinna-tunneli	220
Ilmainen julkinen liikenne?	221
Tietoliikenne	222
 17. Energia	 225
Järkevintä energiapolitiikkaa: säästäminen	225
Sähköntarve ja tuotanto	226
Ydinvoima ja politiikka	229
Uudet energiantuotantomuodot	231
Öljyn ehtymisen ja korvaamisen epätoivoisuus	232
 18. Kulttuuri	 234
Kulttuurien köyhtyminen	235
Kulttuurin ehdot: arvostelukyky ja itsetunto	236

19. Luonto	238
Ihmisen ja luonnon suurin uhka:	
luonnollinen lisääntyminen	240
Huonoa politiikkaa luonnonsuojelun varjolla	241
Symbolista eläintensuojelua	242
Ilmastonmuutoksen torjuminen	244
Poliittiset esteet	245
Ilmastomaksuista ja päästökaupasta	
tuotannonalakohtaiseen ominaispäästöjärjestelmään	246
Hyvällä ilmastosuhteella toimivan	
tekniikan pelastaminen	248
20. Kauneus	249
21. Tulevaisuus	250
Kohtalon ajat käsillä	251
Kansallismielisyys on yhteisen edun tunnustamista	252
22. Teesit	256
Viitteet	262

ESIPUHE

Eurooppalainen politiikanteko ja puolueet ovat olleet ennen-näkemättömässä liiketilassa. Ihmiset ovat olleet tyytymättömiä muun muassa liialliseksi koettuun maahanmuuttoon, poliittisen järjestelmän korruptoituneisuuteen, kansanvallan kaennuksiin ja sananvapauden heikennyksiin. Eurotalouden kriisi on näkynyt pankkikriisinä ja julkisen talouden velkaantumisena sekä monissa maissa myös ihmisten henkilökohtaisena köyhtymisenä.

On perustettu kokonaan uusia puolueita, esimerkiksi Muutos 2011 ja Piraattipuolue. Poliittinen liike on kuitenkin eri asia kuin yleispuolue. Liike tarvitsee taakseen vankan aatteen. Puolueen ei pidä olla erikoisliike vaan tavaratalo, jonka osastoilta löytyy ratkaisuja sekä periaatteellisiin että käytännöllisiin kysymyksiin.

Myös vanhojen suurten puolueiden mannerlaatat ovat liikkeessä Perussuomalaisten nostettua gallupkannatustaan. Ihmisten tyytymättömyys on purkautunut promilleryhmästä keski-suureksi nousseen puolueen kautta.

Globalisaation kielteiset seuraukset ja maahanmuuton aiheuttama sosiaalinen eripura ovat tuloksia Euroopan unionin jäsenyydestä. Tämä on nostanut EU-kriittisten ja kansallismielisten puolueiden kannatusta.

Useimmilla suurimmilla puolueilla ei ole kunnon ohjelmaa eikä keinoja ongelmien korjaamiseksi. Myös pienemmissä puolueissa ajattelun paikalla on pelkkää asenteellisuutta, joka koostuu konservatiivisuudesta sekä uskonnollisesta ja seksuaalipoliittisesta ahdasmielisyydestä. Puu-ukkeleiden vuolemiseen ja haameenhelmojen pidentelyyn keskittyvä lintukoto-Suomi katselee elämää peruutuspeilistä. Aina kannattaisi hypätä siihen junaan, joka menee eteenpäin.

Tämäkään kirja ei ole poliittinen ohjelma. Kyseessä ei ole myöskään aate tai liike. Näiden kansien välissä tulee enemmän: ko-

konainen maailmankatsomus. Esitän tässä teoksessa filosofisen manifestini: tutkijan ja tieteenharjoittajan näkökulman siihen, minne ja miten Suomi-nimistä laivaa kannattaisi ohjata.

Minua on usein arvioitu kansallismieliseksi. Väite on tavaltaan totta: pidän kansallisvaltioiden säilyttämistä ja kansallisen edun edistämistä tärkeänä Suomen ja muiden Euroopan maiden tulevaisuudelle. Samanaikaisesti katselen kauhulla, kuinka Euroopan kansalaiset ovat jakautumassa kahtia: niihin, jotka uhraavat hyvinvointimme globalisaatiolle sekä kansallisvaltioiden repimiselle – ja niihin, jotka tämän vastareaktionä kiljuvat ankarampia rangaistuksia, tarkkailua ja valvontaa kaikkialle.

Euroopan unionin sitoumukset alkavat aktualisoitua. Maahanmuutto on johtamassa kansanryhmien edut konflikteihin. Ristiriidat ovat aitoja eivätkä perustu kansankiihotukseen. Siksi rasismi nousee automaattisesti kuin kirves maasta. Lopulta sitä on helppo levittää koskemaan myös kansallisia vähemmistöjä, ja epäluulojen kylväminen vetää ennen pitkää kaikkien ihmisten elämän huurteeseen. Tämän estämiseksi olen puhunut laajan sananvapauden mutta tiukan maahanmuuttopolitiikan puolesta. Islamin levittäessä omaa kireäpipoisuuttaan ovat valistusihanteiden säilyttäminen ja maahanmuuton rajoittaminen osoittautuneet saman asian eri puoliksi.

Kansalaiset ovat vastustaneet valtion omaisuuden myyntiä, pääomien ja työpaikkojen virtaamista ulkomaille sekä hallituksen haluttomuutta pelastaa suomalaisia tehtaita. Onkin väärin, että Suomen valtio luotottaa vieraita ja konkurssikypsiä kansantalouksia omien kansalaistensa tappioksi mutta ei välitä suomalaisten työpaikkojen kohtalosta, vaikka kotimaisissa sijoituskohteissa omat ja lainatut rahat tuottaisivat paremmin ja olisivat paremmassa tallessa.

Suomen politiikka on viihteellistynyt päätösvallan kadottua Euroopan unioniin. Ministerien tekstiviesteistä ei ole toistaiseksi löytynyt valtiosalaisuuksia mutta ei myöskään mitään poliittisia ideoita. Samalla kun kansanedustajiksi valitaan urheilijoita, lavalaulajia ja missejä, kulissien takana käytetään raakaa valtaa. Vaalirahoitusskandaalit antavat tästä selvän näytön.

Pahinta on järjestelmän sisään pesiytynyt korruptio, jota on erehdytty pitämään jo politiikan olemukseen kuuluvana. Kaikeksi harmiksi myös vaalirahoituksen väärinkäytökset leimau-

tuivat päivä päivältä esiin tulleiden pikkupaljastusten myötä vain ”skandaaliksi” ja ”kohuksi”, joka karnevalisoitui tiedotusvälineissä. Useimmilta politiikan tutkijoiltakin jäi analysoimatta, mitä poliittiseen valtaan kohdistetut osto- ja myyntiyritykset ovat merkinneet poliittiselle järjestelmälle: demokratian kiertoa, vapaan ja rehellisen kilpailun ja kilpailuttamisen laiminlyömistä, julkisuusperiaatteen ja yhdenvertaisuussäädösten rikkomista, jääviyssäädösten ohittamista hallinnossa ja tämän kaiken seurauksena kansalaisten sekä poliitikkojen välisen luottamuksen murenemista.

Suurin osa merkittävimmästä korruptiosta ei varmasti koskaan tule päivänvaloon, sillä se ei perustu rahan vaan sosiaalisen pääoman vaihtoon. Poliitikot toteuttavat intressiryhmiensä toiveet jo henkilökohtaiseen valta-asemaan tai virkaan nostamisen toivossa. Mikäli tätä pidetään poliittisen vallan olemuksena, on hyväksytty näkemys politiikasta painostusryhmien välisenä taisteluna eikä yhteiseen etuun tähtäävänä järjenkäyttönä.

Demokratiaa toteutetaan nimenomaan politiikan kansanvaltaisuuden, julkisuuden ja järkipäisyyden varmistamiseksi. Veikeintä tässä suhteessa onkin demokratiaan itseensä sisältyvä paradoksaalisuus: esimerkiksi laajat muutoksenhakuoikeudet on säädetty hallintoon ihmisten oikeusturvan ja demokratian takaimiseksi, mutta asioiden käsittelyä ne hidastavat usein niin, että juuri tästä on seurannut paine kurvien suoristeluun, lahjontaan ja sitä kautta demokratian kiertämiseen. Tällöin demokratian tavoittelu on itse ollut syy demokratian sivuuttamiseen ja politiikan erään olemuspuolen paljastumiseen: politiikka on vallan käyttämistä, ja kovenuvia keinoja koetetaan pehmentää viih-teellisyydellä.

Viihteellistyminen on ollut vallankäyttäjien etujen mukaista, sillä se on keskittänyt valtaa puolueiden johdolle. Popparipoliitikot ovat puolueille ihanteellisia, sillä he keräävät ääniä, ja vaalien jälkeen heistä on helppo tehdä puolueen tahtoa noudattavia napinpainajia.

Tässä maassa ei ole ollut pitkään aikaan ketään filosofista eikä aatteellista linjanvetäjää. En yritä itse täyttää tyhjiötä, mutta en salaa sitäkään, että olen kirjoittanut tämän manifestini tietystä velvollisuudentunteesta. Luovutan sen kaikkien poliittisten puolueiden käytettäväksi, sillä minusta on samantekevää,

kuka tai mikä näitä ajatuksia ajaa, kunhan ajaisi. Kiitän myös niitä poliitikkoja, jotka ovat jo nyt sisällyttäneet ajatuksiani ohjelmiinsa ja muihin kannanottoihinsa.

En ole puoluepolitisoinut, sillä koen, että vapaana filosofina minulla on enemmän ajattelutilaa ja poliittista vaikutusvaltaa kuin minkään puolueen talutusnuoraan kytkettynä. Tämä on osa laajaa politiikkakäsitystäni: politiikka on jokapäiväistä toimintaa eikä rajoitu vaaleihin, joissa poliitikot kaappaavat vallan kansalaisilta ja pitävät sitä hallussaan seuraavan vaalikauden ajan. Äänestämisen, demokratian ja enemmistöpäätösten perusajatus onkin vähän hupsu, aivan niin kuin selitän edempänä tässä kirjassani. Tavallaan se näkyy palvovassa ja näennäisen kunnioittavassa suhtautumisessa demokratiaan. Todellisuudessa kansalaisilla ei ole paljoa valtaa eikä osallistumismahdollisuuksiakaan, kun valtaa käyttävät ihmisten sijasta puolueet. Demokratian heikkous on sekin, että enemmistöt ovat usein väärässä.

Niinpä en näe myöskään ”suoran demokratian” ihannetta ratkaisuna edustuksellisen demokratian ongelmiin. Ensinnäkään kansanvallan toteutuminen ei ole itseisarvo. Sen sijaan politiikan itseisarvo ja päämäärä on ihmisten ja yhteiskunnan hyvä. Siihen ei päästä, jos ihmiset äänestävät erikseen jokaisesta asiakysymyksestä. Kansalaiset kyllästyisivät jatkuvaan äänestämiseen, ja tuloksiksi saataisiin epäedustavia äänestyspäätöksiä. Toiseksi suora demokratia tekisi mahdottomaksi poliittisen johtamisen ja vastuun kantamisen. Poliitiikka ei ole vain ”kansan tahdon” toteuttamista vaan myös ihmisten ja yhteiskunnan vastuullista johtamista. Kansanvallan ongelma Suomessa on tätä nykyä se, että edustuksellinen demokratia ei toimi niin kuin sen pitäisi. Syy löytyy poliitikkojen asiantuntemattomuudesta, populismista ja valtionhallinnon läpinäkymättömyydestä, jonka vuoksi se muistuttaa Supon virastoa. Kansanvalta pitää varmistaa, mutta parhaiten se tapahtuu niin, että edustuksellinen demokratia saadaan toimimaan. Suora demokratia ja sananvapaus täydentäkööt poliittista järjestelmäämme.

Poliitiikan ydinongelmia on, että politiikka koostuu intressien ja etujen kamppailusta, kun taas filosofiassa pyritään tietoon ja totuuteen sekä siihen, mikä on kaikille tai ainakin mahdollisimman monille ihmisille hyväksi. Juuri tässä piilee vallan-

käytön ja järjenkäytön ero. Poliitiikka on vallankäyttöä, jonka piirissä yhdet vetävät narusta yhteen, toiset toiseen suuntaan. Sen sijaan filosofia on pyrkimystä eettisyyteen.

Niinpä olisi hyväksi yhdistää filosofiaa politiikkaan – sekä kritiikin että parannusehdotusten kautta. Filosofia on politiikan tärkeää toiminta-aluetta, sillä politiikassa tehdään paljon ihmisten elämään vaikuttavia ratkaisuja. Niitä pitää arvioida moraali-filosofisesti. On tärkeää tarkkailla ja ohjailla niitä, jotka pyrkivät tarkkailemaan ja ohjailemaan meitä.

Millainen ohjelmani sitten on? On väitetty, että tulevaisuuden Suomessa poliittiset vastakkainasettelut vallitsevat konservatiivien ja liberaalien välillä. Toivon, että niin ei käy, sillä kyseinen oppositioasetelma merkitsisi vain yhteiskunnallisten kitkojen lisääntymistä uudistusmielisten ja niiden välillä, jotka haraavat kaikkea vastaan, tarttuvat historian kauhukahvaan ja keskittyvät hautojen hoitoon. Toisaalta on nähty, ettei poliittisia kiistoja käydä enää oikeiston eikä vasemmiston kesken. Kuinka voitaisiinkaan, kun molemmat ovat aidan samalla puolella globalisaatiota ruokkiessaan?

Nyky-yhteiskunnan todelliset vaihtoehdot eivät ole mielestäni 'konservatiivisuus tai liberalismi' eivätkä myöskään 'oikeisto tai vasemmisto'. Nämä vastakkainasettelut edustavat pelkkiä maku-arvostelmia, joiden mukaisesti ihmiset pitävät joko sinisestä tai punaisesta – tai istuvat junassa kasvot tai selkä menosuuntaan päin. Tärkeimmät poliittiset valinnat tehdään tulevaisuudessa niiden välillä, jotka edustavat yhteistä kansallista etua, ja niiden, jotka eivät kansallisesta edusta mitään välitä.

Helsingissä,

Kalevalan ja suomalaisen kulttuurin päivänä 2015

JUKKA HANKAMÄKI



JOHDATUS KANSALLISLIBERAALIIN FILOSOFIAAN JA POLITIIKKAAN

Kansallisvaltiot ovat järjen työvälineitä, joiden kautta eri sosiaaliluokat löysivät yhteisen edun ja luotiin eurooppalaiset hyvinvointivaltiot.

Euroopan yhdentymisen ja globalisaation keskellä kansallisvaltioiden asema on heikentynyt ja ihmisten vaikutusmahdollisuudet omiin asioihinsa ovat vähentyneet. Valtioiden talouskriisi on politiikan kriisi, sillä vastuun kantajien on vaikea pitää kannatustaan, ja on ajauduttu aatteiden huutokauppaan.

Tässä kirjassa kerrotaan, miten demokratian periaatteet voitaisiin yhdistää jälleen kansallisen edun edistämiseen. Niiden tukena oleva arvo- ja sosiaaliliberalismin perinne tähtää kansakunnan yhteiseen hyvään.

Filosofian tohtori Jukka Hankamäen manifesti on taloudellisesti ja poliittisesti uppoamassa olevan Suomen pelastussuunnitelma. Se on analyysi kansainvälisyysinnostuksen epäonnistumisesta ja avaa tien vapaaseen ja vastuulliseen Suomeen.



BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi